



feLUGOSSY LÁSZLÓ
képzőművész, performer
Kecskemét, 1947. június 25.

Fényképészetet tanult, majd érdeklődése a képzőművészet felé fordult. Sokoldalúságára jellemző, hogy filmmel, irodalommal és zenével is foglalkozik. A szentendrei Vajda Lajos Stúdió egyik alapítója, 1980-tól 86-ig az A. E. Bizottság zenekar tagja volt. Létrehozta az Inkaszámtan alkalmi társulatot 1983-ban, s barátaival megalakította az Új Modern Akrobatika music-performance (1985–92) és a Batu Kármén zenekart. 1990: Munkácsy-díj; 1991: Neufeld Anna Alapítvány, Hincz Gyula-émlékdíj, Vác; 1999: Téli Tárlat, Miskolci Galéria, MAOE-díj.

Géger Melinda a következőképpen jellemzi a pályát: „A képzőművészettel 17 éves kora óta foglalkozik. A hatvanas évek közepén efZámbó Istvánnal Kecskeméten egy klubot hoztak létre, ahol kiállításokat, irodalmi esteket, beatkoncerteket szerveztek, és azokban közreműködőként fel is léptek. Ekkor született meg az 1968-tól 1977-ig rendezett szentendrei szabadtéri kiállítások ötlete is. Korai kecskeméti éve alatt Tóth Menyhért festészete volt nagy hatással rá. A hetvenes évek elejétől állít ki rendszeresen. A modern művészetről alkotott elképzeléseit ösztönös művészeti kifejezésekkel való kísérletezéssel tágitotta. A kollázstechnika felhasználásával rajzol, fest, fotót applikál, videofilmet készít, emellett költői szövegeket is ír. Munkásságában szorosan összefonódik a képzőművészi kifejezés a költészettel, zenével és mindenféle kreatív tevékenységgel. Kezdeti, kísérleti időszakában vált művészetalkotó tevékenységének legmeghatározóbb vonásává a szabad, természetes és spontán megnyilvánulás. Képi fantáziában, ötletekben oly gazdag, hogy munkásságát nem lehet egymástól elkülöníthető korszakokra osztani, legfeljebb technikai szempontból beszélhetünk bizonyos képciklusokról (Finom című sorozat, Azonos lények, különféle szenvedések című sorozat). A kelet-európai underground avantgárd tipikus képviselője, aki felfogásban, minőségben és megjelenési formában egyaránt új műtárgytípus megteremtésére törekszik. Gyakran leegyszerűsített, neoprimitivista stílusban dolgozik, de a hagyományos műfaji kereteket átszakító művészeti kísérletein belül hangköltemények, nyers-hús-kompozíciók, happeningek, performance-ok, ready made-ek, objektumok, environmentek is jelzik sokrétűségét. Stílusában a pop art direkt tárgykultusza gyakran keveredik a graffitik szókimondó szexuális jelképrendszerével is. A magyar művészetben egyedülálló őszinteséggel találja fel – mindenféle illúziótól és szemérmességtől mentesen – a legnyilvánvalóbb dolgokat, amely a ma legvalóságosabban létező kelet-európai, fejlődésben visszamaradt társadalmak jellemzője. A jellegzetesen földközeli paraszti és kispolgári világ, a kiürült folklór és a másodosztályú modernizmus keveredéséből egy sajátos, asszociációkban gazdag univerzumot épít fel (Háztáji szeánsz, Nemzetközi haldokló). Az egyedi műalkotás létrehozása helyett célja a tárgyak lappangó erejének megmutatása. A lepusztult külvárosi környezet banális tárgyaiban, a háztáji állatok, a konyha, a nejlonszatyor, a hidegen villódzó neoncső, a szakadt fólia és a

vadonatúj, csillogó alumínium vizesvödör stb. eklektikusan összetákolt maradványaiban ősi, archaikus értékeket keres. A hétköznapi lét hulladékaiból a harmadik világ kultikus-mitikus asszociációi mintájára teremti meg ritualizált közhelyszituációit. Művészetében a tárgyi hordalékok asszociációi mítoszként és ellenmítoszként egyaránt értelmezhetők. A jelképek és banalitások keveredését, elhanyagolt trágárságát és zilált tákoltságát kíméletlenül és mégis szeretetteljesen laza, nyájas és elfogadtató módon tárja szemünk elé a művész. Dadaista művészelődeitől, Tristan Tzarától és Marcel Duchamp-tól különbözve nem provokálni, inkább hatni kíván, amikor az élet láthatatlan dimenzióit teszi láthatóvá.”

Egyéni kiállítások (gyakran efZámbó Istvánnal, Wahorn Andrással, Szirtes Jánossal közösen). 1973: Gyopár Klub G., Békéscsaba; 1975, 1984, 1991: Bercsényi Klub G., Bp.; 1976: Műszaki Főiskola, Bydgoszcz; Relatív, VLS G., Szentendre; 1978: Lapos, VLS G., Szentendre; 1979: Csepeli Papírgyár; 1980: VLS G.; 1983: Széchenyi G., Kecskemét; 1984: Ifjúsági és Úttörőház, Székesfehérvár; Új Tükör Klub, Zalaszentmihály; 1985: A három fő erény, Pécsi G.; Tatgalerie, Bécs; 1986: Uitz Terem, Dunaújváros; Kunststoff G., Hamburg; 1985, 87: Liget G., Bp.; Konstmuseum Vstera; 1988: Tavaszi diszkréción, Művésztelepi G., Szentendre; Upplands Konstmuseum Uppsala; Miskolci G.; 1989: Csók Képtár, Székesfehérvár; Hétféle expanzió, Görög templom, Vác; 1991: Múzeumi Képtár, Győr; 1992: Time and Tide, Tokió; 1993: Idoleumok, Görög templom, Vác; Uni de formis, Home G.; 1994: Műszaki Egyetem, Veszprém; 1995: Tartós béke, Uitz Terem, Dunaújváros; Bartók 32 G.; (nem) 1 forma rajzok, Liget G., Bp.; 1996: Francia Intézet, Bp.; G. Beam, Tokió; Főleg piros ruhás lányok, Várfok 14. Galéria, Bp., 1997: Távcső és környéke, Művésztelepi G., Szentendre; Egzisztenciális madarak, Stúdió G., Bp.; Nemdigitális Esetestek, Horváth&Lukács G., Nagycenk; Antik alapok, Várfok 14. G.; Csarnok Kultusz Motel, Miskolci Nemzeti Színház; 1998: Álmatlan asszonyok, Stúdió G.; Csoportkép nadrággal, Várfok G.; 1999: Atavisztikus szatelit, Sárospataki Képtár; Számozott fejek (Agónia), Várfok G.; www.jovő.hu, Illárium G.; 2000: Antitévé, Stúdió 1900 G.

Csoportos kiállítások. 1982: Barkácskutya, Ikarus M. K.; Kunsthalle in der Norishalle, Germanisches Nationalmuseum, Nürnberg; Musée Cantinal des Beaux Arts, Lausanne; Kollázs, VLS G., Szentendre; Többféle realizmus, Fészek G., Bp.; Gráfica Contemporánea Húngara en el Peru, Galeria de Exposiciones Petroperu; 1987: Meglepetés olvasóink részére, Nemzetközi Művészkönyv Kiállítás, IKM, Székesfehérvár; Neue Ungarische Kunst, Rote Fabrik Kulturzentrum, G. der Aktionshalle, Zürich; Mit Herz in Hoescht-Ungarn, Kulturpalast, Frankfurt am Main; Dokumenta (Új Modern Akrobatika Akciózenekar), Kassel; 1989: Kunst heute in Ungarn, Neue Galerie-Sammlung Ludwig, Aachen; 1990: Triumpf, Dán–magyar csoportos kiállítás, Múcsarnok, Bp.–Koppenhága; 1997: Konzonancia, Zene és kortárs képzőművészet, Szentendrei Képtár; Két galéria forradalmi találkozása, Kieselbach G.; Köln; Vilnius; 2000: Múcsarnok.

Munkái az alábbi közgyűjteményeket gazdagítják: Ferenczy M. (Szentendre); István Király M. (Székesfehérvár); Ludwig Gyűjtemény (Aachen); Kortárs Művészeti Gyűjtemény (Dunaújváros); Kortárs Művészeti M./Ludwig M. (Bp.); Magyar Nemzeti Galéria (Bp.); Városi Képtár (Kecskemét); Kortárs Művészeti Gyűjtemény (Dunaszerdahely).

Filmek és videók forgatókönyvét, dalszövegeit, látványtervét készítette, s főszerepét játszotta. 1983-84: Jégkrémbalett (forgatókönyv); 1988: Önuralom (BBC); 1989-92: Népfürdő (Medvigy Gáborral); 1990: Halálutak és angyalok (dalszövegek és látványterv); 1991: Éljen a világ és táguljon (Medvigy Gáborral); 1992: Arcképek bemondónővel, Video-világ (Medvigy Gáborral); 1993: Neoszarvasbika (BBS); 1996: Ádám, Éva&Joe;

1998: Én, Rippl-Rónai (főszerep, rendező: Kroó András). Több lemezt is készített. 1983: Kalandra fel! (az A. E. Bizottság együttes első nagylemeze); 1984: Jégkrémbealett (az A. E. Bizottság 2. nagylemeze); 1993: Edd meg a fényt!; 1995: Max Mara/Lili Luna (Batu Kármén Group CD).

Performanszok. 1987: Új Modern Akrobatika Akciózenekar, Kassel Dokumenta; 1988: Új Modern Akrobatika Akciózenekar, Aachen, Ludwig Gyűjtemény; 1992: Hall; Meztelen Mágnes (efZámbó Istvánnal), Pécsi G.; 1993: Új Emlő (Szirtes János és a Provokatív Lányok közreműködésével), Játékszín, Bp.; 1994: Diáksziget, Bp.; Quebec; 1996: Tokyo-Nagano; (Szirtes Jánossal) Műcsarnok, Bp.; 1997: Köln; 1997: Csarnok Kultusz Motel, Miskolci Nemzeti Színház; 1997: Vilnius; 1998: Bukarest; 1999: Bern; 2000: Műcsarnok, Bp.

Fontosabb írások. feLUGOSSY László: Versek, Mozgó Világ, 1978/10; GAJDA J.: Műanyagok a képzőművészetben, MŰV, 1978/11; KESERŰ K.: A valóság túl van a tényeken. feLugossy Lászlóról, Mozgó Világ, 1982/11; BÁN A.: Ön-életrajz. Kommentár feLugossy Lászlóról, Jelenkor, 1988/3; KOZMA GY.: Laca, Soma, Zsiráf, ÉS, 1988. február 12.; WEHNER T.: A nagy átalakulás. feLugossy László alkotásairól, Kortárs, 1989/7; GALAMBOS M.: Új festői látásmód. feLugossy László videóiról, MŰV, 1989/3; NOVOTNY T.: Fénykefélés és lelki úrhajózás (kat., bev. tan.), Tavasz diszkréció, Művésztelepi G., Szentendre, 1988; feLUGOSSY L.: Captain Beefheart, a mágikus mutáns, ÉS, 1990. december 14.; FRANK J.: Triumf - a lakhatatlan, ÉS, 1990/28; MÁRIÁS B.: feLugossy László festészetéről. Bevezetés egy újraértelmezésbe, Új Symposium, 1991/10-11.; HEGYI L.: Tér-Objekt – Installáció I. Megjegyzések a magyarországi installációs művészethez, ART, 1991/12; MARKÓJA Cs.: A dolgok lényege, Kritika, 1993/1; MARTOS L. T.: Mit látsz, Laca?, Magyar Narancs, 1993. február 4.; Balkon, 1994/1; TATAI E.: A várakozás képei (kat.), Távcső és környéke című kiállítás, 1997, Művésztelepi G., Szentendre; KESERŰ K.: Emlékezés a kortárs művészetben, Bp., 1998; KMML, 1999; A szentendrei Vajda Lajos Stúdió (szerk.: NOVOTNY T., WEHNER T.), Bp., 2000.